

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOCENSKÉ KATOLICKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena:
Na celý rok ... 4 koruny — hal.
Na pol roka ... 2 " — "
Na štvrt roka ... 1 " — "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
páp. komorník.
Majiteľ a vydavateľ:
JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo:
Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Krajinské valné shromaždenie Katolíckej Ludovej Jednoty.

Slávnostné zasadnutie Katolíckej Ludovej Jednoty vydržiavané bolo v nedeľu 9. novembra o 2. hodine popoludní. Obrovskú sieň hlavnomestskej reducty zaplavilo 5000—6000 obecnstva zo všetkých strán krajiny.

Zo sbora biskupského boli prítomní: Najdôstojnejší pán knieža-primas, ostrihomský arcibiskup, skut. vn. tajný radca dr. Ján Csernoch, kardinál Karol barón Hornig biskup ve-sprémsky, Ottokár Prohászka biskup stolnobelehradský, dr. August Fischer-Colbric biskup košický, Tibor Boromissza biskup satmársky, Ludvik Rainer vysvätený biskup, ostrihomský generálny vikár, početní cirkevní hodnostári a duchovní. Ďalej prítomní boli krajinskí vyslancovia: gróf Aladár Zichy, skutočný vn. tajný radca Štefan Rakovszky, predseda Katolíckej Ludovej Jednoty, pápežský praelát Ján Molnár, dr. Mikuláš Zboray, podpredseda Kat. Lud. Jednoty, Georg Szmrecsányi, Štefan Haller, Ján Frey, Karol Huszár, Alexander Simonyi-Semadam, Ján Bartos, Martin Lovászy, Julius Sággy, barón Géza Man-

dorf, Dominik Incze. — Dr. Alexander Ernszt, hlavný správca Katolíckej Ludovej Jednoty, gróf Georg Mailáh, skut. vn. tajný radca, gróf Béla Somssich, gróf Gabriel Csáky a prepočetní iní. Slávnostné zasadnutie zahájil predseda Katolic-

Kardinál biskup Karol barón Hornig.

kej Ludovej Jednoty, skut. vn. tajný radca, cis. a kráľ. komorník, krajinský vyslanec Štefan *Rakovszky* a predovšetkým jeho eminenciu kardinála Horniga a prtomných osvietených pánov biskupov privítal nasledujúcimi slovami:

— Hlboké vďaky vyslovujem Vašej Eminencii a osvieteným pánom biskupom, že ich vysokou prítomnosťou poctiť nás ráčili; je to znakom toho, že spolu ráčia cítiť s našim ľudom katolíckym. (Hlučné éljen.) Vaša Eminencia už od počiatku nielen slovami, lež aj skutkami výrazu ráčil dať tomu, že vrelou láskou podporuje naše účinkovanie. Hlboko do srdca našich vpísané sú tie slova, ktoré Vaša Eminencia asi pred dvoma desaťročiami v jednom katolíckom valnom shromáždení povedať ráčil: *my katolíci už dosť toho máme, že nás držia za druhej triedy štátnych občanov.* (Výkriky: Tak je! Tak je!) Dľa tohoto pokynutia začali sme naše účinkovanie. V tomto smere ustávame sa a pracujeme aj my a nanajvýš sme šťastliví, že Vašu Eminenciu v našom kruhu poctiť môžeme.

— Prosím aj s týmto Vašu Eminenciu, aby z dnešnej príležitosti niekoľko povzbudzujúcich otcovských slov k nám prehovoril ráčil.

Kardinál *Hornig* hlboko dojatý ďakoval za toto srdečné privítanie a ku shromáždeným oduševneným tisícom preriekol nasledovne:

«Pozdravujem Katolícku Ludovú Jednotu! V duševnom ohľade cirkve stará sa o veriacich v kostole, na kazateľnici a v spovedelnici. Tam ich vychováva a vyučuje v takom smere, aby vždy aj okrem kostola boli katolíci. (Výkriky: Tak je! Všestranné hlučné schvalovanie.) Aby ale cirkve množstvo veriaceho ľudu s úspechom viesť mohla, založila, zakladá a vede všeliaké spolky, spoločnosti a družstvá. Tie spolky a družstvá prevádzajú dobročinnosť, podporujú a šíria vzdelanosť, majú teda osožné sväté ciele a ačpráve blahonosné účinkovanie ich neprevádzajú v kostoloch, predsa v pevnom spojení stoja s katolíckou cirkvou. (Hlučné éljen a všestranné potlesky.) Bo sú oni prostriedkami cirkvi, lepšie povedano, sú to sriadené čaty cirkvi, ktoré ako to jednú chýrny prusský štátnik bol povedal, osobitne maširujú, lež spolu vífazia. (Oduševnené éljen.)

Katolícka Ludová Jednota podobne ako katolíckou cirkvou založená a vedená armáda, na

tom pracuje, aby katolícky, ba smele môžem povedať kresťanský svetový názor uplatnený bol v celom štátnom a spoločenskom živote. (Hlučný potlesk.) Katolícka Ludová Jednota na tom pracuje, aby jej členovia v rôznych pomeroch a okolnosťach života, v celom živote štátnom a občianskom vždy toho povedomia boli, že sú katolíci; *na tom pracuje, aby každý katolícky občan. všetky jeho štátne a občianske povinnosti vždy ako katolíck prevádzal*: to chce docieľiť, aby účinkovanie jej členov, všade, v každom ohľade vždy a na každom mieste, opravdovým, statočným, kresťansko katolíckym presvedčením preniknuté bolo. (Zdlhavé hlučné éljen.) To chce konečne, aby nielen v kostole, lež aj na vonku vo verejnosti cítili sme sa ako bratia a sľa pevná disciplinovaná armáda zabezpečili sme si ten vplyv a tú auktoritu, ktorá katolíkom prislúcha nielen dľa prevelkých, cez tisícročie o krajinu zadovážených zásluh, lež aj dľa obrovskej väčšiny, v ktorej nachodia sa pomerne ku iným obyvateľom krajiny.

• Dľa mojej mienky s týmto vo veľkom vysvetlil som úlohy a ciele Katolíckej Ludovej Jednoty, ku koncu ale zcela v krátkosti upozorňujem len na nasledujúcu zásadu:

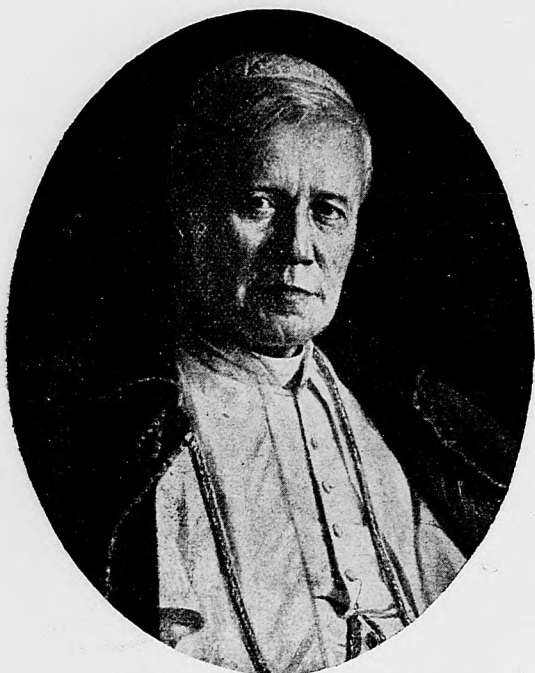
Lud vždy pevne musí byť sdrúžený s cirkvou!

Systematičné lhárstvo a klamstvo ľudu nikdy aj neprevládne toto mohútne sdrúženie, bo na veky ostane pravdou, čo v Ríme na vífazoslávnej soche pred chrámom sv. Petra čítame: «Kristus žije! Kristus Panuje! Kristus zvíťazí!» (Sdlhavé oduševné éljen a potlesky.)

Julius Jánoky-Madocsányi ako nasledujúci rečník vysvetľoval a nepodvratne dokázal, že aj v politike nevyhnutelne potrebná je mravnosť. Preto aj proti nemravnosti spojenými silami bojovať musíme tak v obore politickom ako všade inde. To ale ešte neni dosť. Korrupcia totiž je taká, ako hydra starých bájok, keď jej odseknú jednu hlavu, miesto nej aj sto ich naraste. A dnes už osud národov nezávisí od zvláštnosti alebo zlosti jednotlivcov, lež od nálady spoločnosti a od verejnej mienky. Celú verejnú mienku treba teda pretvoriť. Lež ako, akými prostriedkami?

Tu je Katolícka Ludová Jednota, ktorá vytýčila si za zvláštnu úlohu kresťanské smýšľanie, ducha a názor Krista Pána rozširovať vo všet-

kých vrstvách ľudu. Na tomto neustále pracujeme, preto sa ustávame, bo týmto najmohútnejšie služby preukazovať mienime našej cirkvi, kráľovi a vlasti, najviac prispievame k udržaniu

Jeho Svätosť pápež Pius X.
hlavný protektor katolíckeho valného shromaždenia.

a zabezpečeniu krajiny. Preto aj ako pred 1600 rokami cisár Konštantín Veľký, za náš odznak a cimer vyvolili sme si znamenie svätého Kríža. A pevnou, nezklatnou v Boha složenou dôverou úfame, že v tomto znamení aj my zvíťazíme; *víťazstvo mravnosti, statočnosti a počestnosti dosiahneme aj v politike.*

Dr. Alois Wolkenberg professor university ako ďalší rečník v dlhšej reči vysvetľoval a dokázal, ak veľký poklad ľudu je katolícke náboženstvo a proti úkladom bezbožných nepriateľov, ak úspešne bráni ho Katolícka Ľudová Jednota.

Martin Lovászy krajinský vyslanec v zápalistej reči dokazoval, že proti nemravnosti, aká panuje v terajšom politickom živote bojovať treba na celej čiare. K tomuto cieľu ale sdržovať sa má ľud v neodolateľne pevnom katolíckom tábore. Za tým ujal sa slova krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany

Karol Huszár.

Blahonosné účinkovanie Katolíckej Ľudovej Jednoty líčil nasledovne: Katolicizmus prítomne nevládal by spoludržať milióny národov, keby okrem ideálne duševného vodcovstva nestaral

sa aj o to, aby jeho veriaci uplatňovali sa v štáte, v zákonodarstve, v právomocnosťach, v hospodárskych a sociálnych pohyboch. K dosiahnutiu tohoto ale treba ľud organizovať, poučovať, vychovávať, brániť a viesť pravou cestou, (Všestranný potlesk a hlučné éljen.) *Týmto vznešeným cieľom slúži Katolícka Ľudová Jednota. (Hlučné éljen.)*

Uprostred politického kriachu, v dobe všestrannej hospodárskej biedy a všeobecného mravného úpadku my žijeme, prekvitáme, pracujeme, vyvinujeme a vzmáhame sa. *Katolícka Ľudová Jednota je dnes najväčšia kultúrna spoločnosť a najmohútnejšia sociálna organizácia krajiny!*

Čo všetko sme previedli?

Od nášeho utvorenia vydržovali sme vyše 20 tisíc porád a shromaždenia, v ktorých súčasťnilo sa milióny ľudu.

Každý mesiac dali sme ľudu do rúk viac ako štvrt milióna spisov.

Naše letáky, ktorých obsahom je obrana viery, poučovanie o verejných otázkach, rozširovanie hospodárskej kultúry a všestrannej osvety — nachodia sa medzi ľuďmi vo viacej miliónov výtiskoch.

Naši tajomníci navštívili už takmer každú

Jeho veličenstvo kráľ Franc Jozef I.
hlavný protektor katolíckeho valného shromaždenia.

i najmenšiu obec krajiny. Kto by sa opovážil povedať, že naše spisy, porady, shromaždenia a početné naukobehy neni sú obrovská práca?

Blahonosný vplyv tejto mohútnej agitácie živým slovom a na písme už aj vídať po všetkých stranách.

Nevyslovné veľké zásluby má Štefan Rakovský, že do srdca pospolitého ľudu vštípil myšlienku Katolíckej Ľudovej Jednoty. (Hlučné éljen!) Dejepis katolíckej cirkvi Uhorska zároveň s povďačnosťou naznačí meno toho obrovskej energie, múdreho a obozretného duchovného (Výkriky: Éljen dr. Alexander Ernšt, hlavný správca Jednoty!) ktorý je hýbadlom tohoto mohútneho ľudového pohybu katolíckeho. (Hrmavé éljen!) Z počiatku mnohí tvrdili, že náš pohyb pre nestálosť ľudu nemá budúcnosti.

hladí pozdvihnúť v kultúrnom a hospodárskom ohľade a poučuje ich o všetkom, čo im ako občanom veď treba. (Všestranné éljen.) Najviacej členov máme po dedinách.

Z pomedzi mestského obyvateľstva pridružujú sa ku nám zvlášte *malí remeselníci*. Katolícka Ľudová Jednota aj všetko dá si záležať na tom, aby osud tejto v krajine zcela zanedbanej triedy sodpovedne ulavený bol. Čo akoiste dá sa dosiahnuť, keď trieda malých priemyselníkov nahliadne nevyhnutelnú potrebnosť spoludržania a hromadne pridruží sa ku nám.

Vyučovanie, organizovanie a obrana triedy *kresťanského robotníctva* je neustálou pečovou Ka-

Dr. Ludvík Szmrecsányi
sk. vn. t. radca, arcibiskup jágersky.

Stefan Rakovszky
sk. vn. t. radca, kraj. vyslanec, predsed Kat. Ľud. Jednoty.

Dr. Ottokar Prohászka
biskup stonobelohradsky.

Katolícka Ľudová Jednota ale podvrátila túto mienku. (Éljen!)

296 tisíc ľudí stojí pod našou zástavou. Organizácii máme 2600, počet vodcov skupín alebo horliteľov obnáša 12 tisíc, 194 pravotárov našim členom ochotne a zdarma dáva radu v pravotných záležitostiach. V samom stredišti zamestnávame 43 úradníkov, 8 našich tajomníkov jednotajne chodí po celej krajine a stá iných ľudí agituje po vidiekoch, v ľudovej kancelárii vybavili 14 tisíc právnych záležitostí, z hospodárskej kancelárie odoslali 20 tisíc listov a o radu obrátilo sa sem 3 tisíc ľudí. Neni to dôkazom mimoriadnej dôvery? Kolké služby preukázali sme s tým zvlášte malým ľuďom!

Katolícka Ľudová Jednota stará sa o každú triedu obyvateľstva. Zvlášte malých hospodárov

tolíckej Ľudovej Jednoty. Ponevác je toho pevného presvedčenia, že tisícom kresťanských robotníkov a robotníčiek hmotnú blaženosť zabezpečí, cirkvi a vlasti ich udržať možno jedine kresťansko-sociálnou politikou, preto aj celou jej mravnou a duševnou silou podporuje pohyby kresťanského robotníctva. (Hlučné éljen!)

Zájmy kresťanskej mládeže, bývajúcej v mestách a po dedinách, zároveň vydatne podporuje Katolícka Ľudová Jednota. Celý svet vie, že naša mládež vôbec takmer zcela na seba samú je ponechaná. Zvlášte o mládencov od školy po kasáren nestará sa nikto. Potom sa čudujeme, že sú nevzdelaní, suroví, že mravne a telesne upádajú a ako dospelí ľahko sa aj predajú. Katolícka Ľudová Jednota vždy má pred očami tie slova svätého otca pápeža Leva XIII.: «čia je mládež, toho je budúcnosť», preto aj

cieľom mravnej a telesnej ochrany, zodpovedného vzdelávania našej mládeže odporúča zvlášte zakladanie kresťanských mládeženských spolkov. (Hlučné éljen!)

Zvláštnou úlohou Katolíckej Ludovej Jednoty je rozširovanie katolíckej tlače, totižto v čisto katolíckom duchu písaných novín. Jej heslo aj, že *do katolíckeho domu patria výlučne v katolíckom duchu písané noviny, nasledujú už nepočítané tisíce po celej krajine*. Mnoho však treba nám ešte podujat na poli rozširovania katolíckej tlače. Katolícke obecnstvo nech konečne nahliadne, že *rozširovanie katolíckej tlače je jedna z najpotrebnejších vecí, bo keď nebudeme mať katolícku tlač, nebudeme mať katolícke školy, nebudeme mať kostolov a ani katolíckeho ľudu*. (Zdlhavý potlesk a hlučné éljen!)

S týmto v krátkosti predniesol som účinkovanie Katolíckej Ludovej Jednoty. Hor' sa preto do tohoto tábora všetci viere svojej oddaní katolíci! **«Ktô není s nami, je proti nám!»**

Slávnostné zasadnutie zapalistou rečou zakľúčil podpredseda dr. Mikuláš Zboray a prítomné tisíce rozošli sa v oduševnenej nálade.

Tiszovský porotný súd.

Keď uhorský snem vyniesol bol zákon o porotných súdoch, liberáli s veľkým triumfom oznamovali, že jak veľký pokrok urobila s tým krajina; že jaký to hrozný výdobytok liberalizmu, že ako s tým rozšírilo sa právo občanov, bo vraj v istých súdobných záležitostiach nie sudcovia, lež slobodní občania — porotcovia — dľa svojho presvedčenia budú výroky vynášať. Ja nezapieram, že porotné súdy skutočne boly výdobytok pokroku, lenže gróf Štefan Tisza aj na tento výdobytok to povedal, že je zbytočný, že Uhorsko ešte nedospelo k tomu, aby jeho vzdelanejší občania, ako porotci ústrojnou vládli ku pravosudiu a preto ministromi pravosudia Eugenovi Baloghovi naložil, aby porotné súdy tak zreformoval, ako mu Tisza rozkáže. A minister poslúchol svojho veľmajstra a predložil mungovskému snemu zákonný návrh, v ktorom porotný súd v posmech je obrátený. Proti tomuto tiszovskému netvoru protestovala celá opozícia a tiež aj sbor uhorských pravotárov. A keď na jedon zákon fiškáli povedia,

že je zlý a jednostranný, tak zákon ten do pece treba hodiť a nie do života uviesť. Lenže čo Tisza dbá, keď aj celá krajina povstane proti jeho zákonom, Posiaľ on je neobmedzeným pánom Uhorska, pred nimž sa každý človek musí triasť. Veď len Tiszovi prišlo na um, že porotné súdy treba zreformovať. Bola to pomsta a nie potreba.

Naši čitatelia pamätajú sa, že poslanec Julius Kovács vo svojej rozhorčenosti nad tým, že tyran Tisza ozaj to robí, čo mu zákon nedovoľuje, z pištole bol strelil na Tiszu. No ale neublížil mu, bo tá pištoľ bola tak planá, že by s ňou ani muchu nebol zastrelil a nie ešte Tiszu, Kovács preten výčin, ktorý ani my neschvaľujeme, postavený bol pred porotný súd a porotci vyhlásili ho za nevinného, po čom prepustený bol na slobodu. Tento rozsudok budapešťanských porotcov natolko popúdil Tiszu, že porotný súd dal zreformovať. On totiž sentenciu porotcov v jeho pravote proti útočníkovi Kovácsovi tak bral hore, ako keby porotcovia to boli vyslovili, že na Tiszu streliť není prečin. Ktô to urobí nebude trestaný.

My sentenciu budapešťanských porotcov neideme posudzovať, bo veď zákon a ich svedomie dalo im právo súdiť dľa svojho presvedčenia. Dosť na tom, tá pravota k tomu pohla Stefana Tiszu, aby dosavádný porotný súd, v ktorom dvanásť vylósovovaných občanov volne a slobodne súdilo, z pomsty tak zmenil, aby porotci na budúce nie dľa svojho presvedčenia, lež dľa návrhu patričného sudcu vypovedali ich výrok.

Posiaľ tak bolo, že keď sa pojednávanie v súdovej záležitosti, ktorá pred porotu patrila, skončilo, sudcovia medzi sebou zostavili otázky, na ktoré porotcovia vo svojej porade odpovedať mali. Vo verejnom zasadnutí poučil však sudca porotcov, že v čom majú súdiť. Po tomto porotci utiahli sa do bočnej siene, vyvolili si medzi sebou predsedu a tajne hlasovali na dané im otázky, po čom predseda pred verejnosťou vyhlásil výsledok hlasovania: či obžalovaný je vinen a či nie?

Dľa Tisza-Balogovho mungovského zákona nebude tak, bo pri súkromnej porade porotcov prítomný bude jedon zo sudcov a pod jeho predsedníctvom a dľa jeho poučenia vypovedia

výrok porotcovia. To je rozdiel medzi starým a novým zákonom. Starý zákon úplnú slobodu dal porotcom, aby dľa svojho svedomia a presvedčenia súdili. Balogov mungovský zákon pozbavil ich toho práva a porotcovia tak budú súdiť, ako im sudca predseda rozkáže. A tak z porotcov ostanú nemé a necitlivé figúrky. Tak to žiadal Tisza. Že je to zneváženie porotcov a zpiatočnosť, na to Tisza nehľadí.

My nepovedáme, že porotné súdy byly dobré a že nepotrebovaly reformy, Jako v cudzozemsku nezodpovedaly svojmu povolaniu, tak ani u nás nie. Lenže keď Tisza opraviť chcel porotné súdy, nemal s tým usmrtiť samú ideu. Baloghov mungovský zákon je potupou pravosudia!

Ondrej Hladký.

Sloboda tlače.

Deň 15. marca po celom Uhorsku zvykli oslavovať. Toho dňa roku 1848. vyslobodila sa totiž tlač z pod cenzúry a človek mohol volne písať a pomocou tlače rozširovať svoje myšlienky. Dotiaľ nemali sme tej slobody. Tlačili len to bolo dovolené, k čomu cenzor povolil. Lenže roku 1848. zavial vetrik slobody. Porúcal nadpráva utlačiteľov ľudu. Zgniavil absolutizmus, ktorý netrpel volné smýšľanie a aby človek svoje myšlienky či na shromaždení, či pomocou tlače rozširoval. Takýto vydobytok, aký je sloboda tlače, hoden je, aby ho národy oslavovali. Tak sme ho posiaľ oslavovali aj my dňa 15. marca.

Tisza závidel však túto slobodu občanov Uhorska. Utlačil chce tlač a znovu rád by do života uviedol cenzúru. Práve tak, ako to bolo pre rokom 1848. Reakcionárny duch šíleného Tiszu netrpí, aby v Uhorsku každý občan volne mohol svoje myšlienky pomocou tlače rozširovať, bo sú medzi tými myšlienkami aj také, ktoré sa nepáčia Tiszovi. Vydal teda rozkaz, aby minister pravosudia professor Eugen Balogh, dľa jeho návodu zostavil nový tlačový zákon. A minister poslúchol. Tisza diktoval odstavce tohoto zákona a akýsik Bernolák z Košíc ich spísal a Tiszové hlúposti minister pravosudia predostrel ako predlohu reformy zákona tlače.

Takto povstal ten zákon, ktorý občanov Uhorska pozbaví slobody tlače. Zcela márný

bol teda boj Uhorska za slobodu a rovnoprávnosť. Marné bolo oslavovanie dňa 15. marca, bo Tiszov zákon nepodvratne dokazuje, že Uhorsko ešte nedospelo ku slobode, že niet je hodné toho, aby tu aj opozičný novinár a pisateľ svoje myšlienky pomocou tlače rozširoval. Tiszov zákon len pre tých je dobrý, ktorí vládu vychvalujú, opozíciu napádajú a osočujú a ktorí zamlčia zbojstvá, krádeže a panamy vládných pánov. Na opozičné noviny, aký je aj náš Krestan, bude on bičom, bo ak náhle o vláde, o Tiszovi a o mungovských panamistoch ostrejšie budeme písať, zaraz nás bude štátny fiškus pravotiť. Zabrania Krestana verejne odpredávať. Na zodpovednosť vezmú nielen pôvodcu článku, ktorý sa Tiszovi nelúbil, lež aj vydávateľa, ba aj sadzača a name-rajú na nich ohromné peňažné pokuty. Tiszov tlačový zákon poluje najmä na vydavateľov novín. Týchto bude peňažne pokutovať, aby im odňal vôľu ku vydávaniu protivládnych novín. Ale nielen fiškus bude pravoty dvíhať za bársaký článok, v ktorom spatrí búrenie a osočovanie, lež hocktorý mungo, ktorý skrze novinárske články citiť sa bude urazeným. Slovom, Tisza vyrazil chce z ruky pero každému opozičnému novinárovi a spisovateľovi. On netrpí, aby ho dakto posudzoval. On netrpí, aby dakto huncútstva, zbojstvá, krádeže a iné panamy nenasýtených vládných poslancov a iných mungov odhaloval a verejnosti nastolil. Cenzúra žiada Tisza. Slúžnovci, policajní kapitáni, ališpáni, kráľovskí fiškúsi budú revidovať noviny, a beda jak v nich takú vetu nájdu, ktorá bárs pravdu obsahuje v sebe, neprijemná je vláde a jej náhončím. A toto sa deje v takom čase keď v iných krajinách nie že by potláčali slobodu tlače, lež ju rozširujú. Veď nech sa bárs kto presvedčí, ako píšu cudzozemské noviny, a pri tom nemusia sa báť, že im odejmú tú slobodu. V cudzozemsku panuje tá mienka, že kto si skrze tlač urazený, hľadaj zadosťučenie pred súdom.

Tisza ale ináč myslí. Keď už shabal shromažďujúce právo, keď už sreformoval porotné súdy, ako by sa nedotknul tlače, ktorá mu je neprijemná a protivná. Veď práve to pohlo Tiszu ku sprisneniu tlačového zákona, že opozičné noviny prísne posudzovali jeho pre-

chmaty, násilenstvá, nezákonnosti a že odhalily hnusné panamy mungovských zbojníkov. Tisza usmrtiť chce voľnú myšlienku, lenže nepojde to tak ľahko. Proti jeho zákonu všetci poriadní novinári protestovali a vyslovili sa, že vzdor hrozných trestov, nedajú sa terrorizovať lež tak budú písať ako posiaľ písali.

Áno, to aj my povedáme. Ani my sa nebudeme mierniť, keď vládne panamy, huncutstvá a švindly pod pero prídu. Neodstrašia nás ani peňažné pokuty, ani žalár. Nezamlčíme nič. Aj napozatým tak budeme písať, ako sme posiaľ písali. Tak to sebou donáša naša novinárska česť. Tak to žiadajú od nás naši čitatelia. Pravdu budeme písať; utlačených brániť, zbojníkov a krivditeľov Slovače sľahať a nedbáme čo nás aj vešať budú. Nedovolíme, aby krvou nadobudnutú slobodu shabali nám mungovskí panamisti.

Fatranský.

Tohoročné protialkoholové pohyby v Spišskej Magure.

V Richvalde 15 prvoprijímajúcich školských detí tretej triedy slávne sľúbilo v kostole, že do 15-ého roku nebudú piť pálenky a tento sľub potvrdili i svojim vlastnoručným podpisom.

V Mafašovciach pod dôjmom srdcia prenikajúcich missijných kázni budapešťanských lazaristov Jozefa Báthora a Jozefa Danielika utvorený je spolok kresťanskej striezlivosti. Dvaja občania zriekli sa na celý život všetkých opojných nápojov, pálenky zriekli sa 62 na celý život a 36 na kratší-dlhší čas.

Kňazi starovesského dekanátskeho okresu na svojom jarnom zasadnutí v Mafašovciach vydrživanom zaoberali sa i so zatvorením krčiem v nedeľu a vo sviatok ako aj v deň krajinských volieb a za predmet jasennej kongregácie ustanovili: «Kňaz v službe protilievového pohybu.»

Na valnom shromaždení r. k. učiteľov, ktoré vydržované bolo na Smrdžonke, rozdelené boli protialkoholové letáky, reč bola i o alkohole a jednohlasne vyslovená bola tá mienka, že navštevovanie krčiem vždy škodí učiteľskej auktorite.

Hlavným predmetom jasennej kongregácie dekanátu starovesského bola otázka protilievová. Duchovní prítomní v lesníckom shromaždení

usniesli sa na tom, že proti morovej rane ľudstva, to jest proti diablu alkoholu zaviesť treba neuprositeľný boj tak v kostole ako aj v škole a že všade potrebné je založiť spolok kresťanskej striezlivosti.

Veru je už svrchovaný čas, aby na celej čiare podniknutý bol ostrý boj proti jedovatému alkoholu, ktorý zapríčiňuje všeliaké choroby, podkopáva mravy a ničí to, čo kňaz vybuduje.

Bojovať máme proti alkoholu, bo alkohol je nebezpečným nepriateľom cirkvi svätej. Alkohol je hlavnou príčinou toho, že my katolíci, ačpráve nás je najviacej v krajine, stojíme len ako druhu a tretítriedni občania a že nepriatelia naši môžu nám remene rezať z nášho chrbáta bez toho, že by sme sa opovážili čo len hlasite stonať. Alkohol je hlavnou príčinou toho, že sme tak duševne ako aj hmotne veľmi zaostali.

Nekričme ustavične, že židia sú falošnejší, líškavejší, prefikanejší, menej svedomití ako kresťania, lež uznajme, že sú striezlivejší a tá vlastnosť je veru nie ostatným činiteľom duševného, kultúrneho a hmotného napredovania Pálenku predáva žid, kresťan ju ale pije. Židovský krčmár drží noviny, keby aj bol chudobnejší, prevážna časť kresťanského ľudu ale ani haliera nechce obetovať na duševný pokrm, tým vďačnejšie dáva ale na pálenku, ktorá sprostým, blbým činí človeka. Žid dáva svoje deti do škôl, posiela ich na universitu, dedinský sedliak kresťanský hnevá sa na svojho kňaza, grobiani mu, keď deti do školy núti.

Výborník protilievového sväzku.

Katolícka ľudová Jednota v Richvalde.

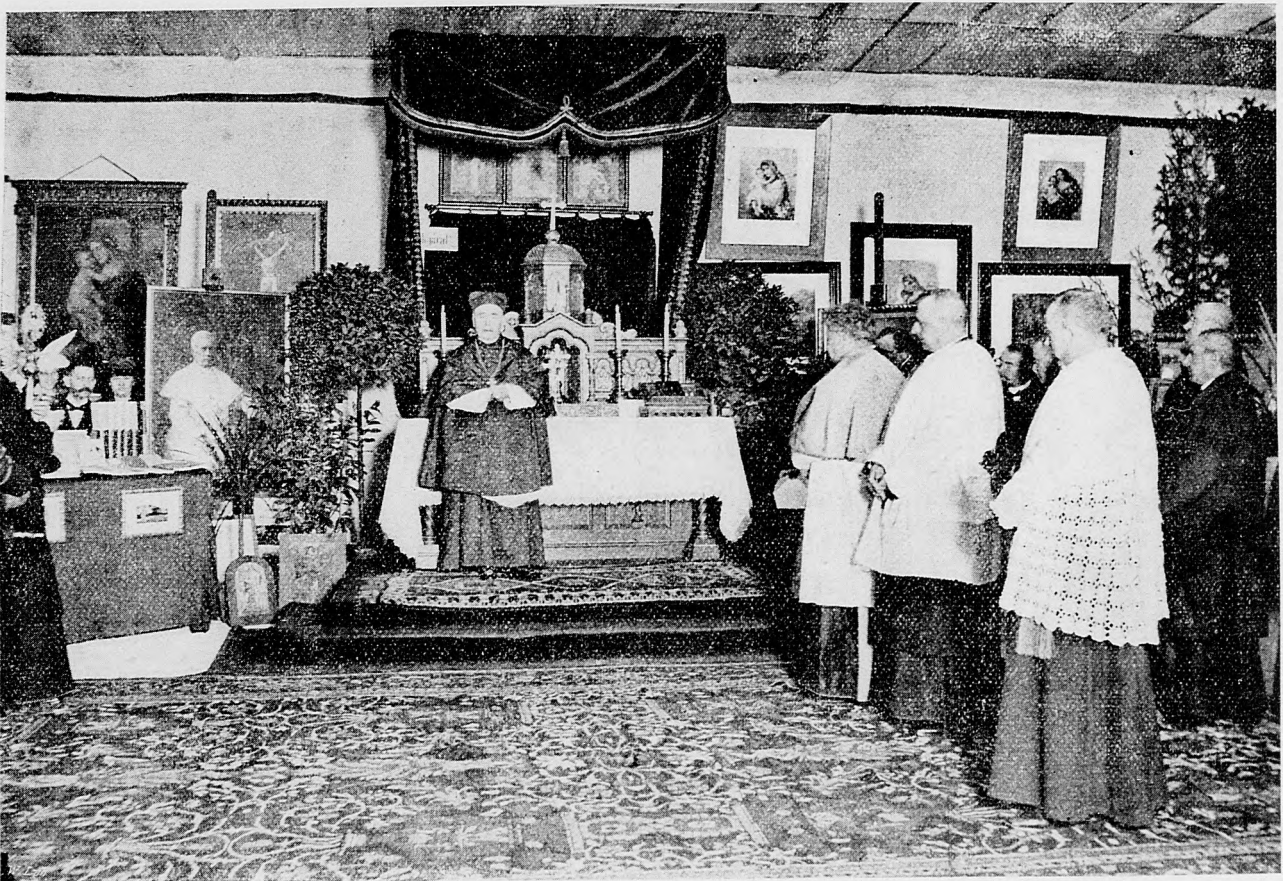
Spišsko-richvaldská organizácia Katolíckej ľudovej Jodnoty so spoluúčinkovaním miestneho farára a učiteľa Jozefa Oravetz v prítomnosti asi 70 členov dňa 9. novembra vydržievala svoju piatu zimnú poradu, ktorej predmety boli: 1. Terajšie falšovanie pálenky. Pálenku robia dnes najviac židia, ktorí chcú čím skôr sbohatnúť. Židia nemajú na zreteli jakosť pálenky, len ako naplniť vrece s peniazmi, preto začali vymýšľať, či by sa špiritus nedal páliť i z iných látok a nielen zo pšenice, zo žita, kukurice, zo zemiakov, zo slivák, hrušiek, jablk.

A skutočne sa im to aj podarilo, tak že dnes ťažkou vecou je najst pravú pálenku. 2. Panský oddiel z panorámy pekla. Humoristická kresba od Zaoska. 3. Odporúčanie Spolku Sv. Vojtecha. Do tohoto spolku vstúpiť by mala každá katolícka rodina. 4. Rozdelenie kalendára Jednoty a tohoročných podielových kníh Spolku Sv. Adalberta. Na Kresťana hlásil sa nový predplatiteľ. V richvaldskej farnosti, ktorá prítomne len 537 duší spočíta, má Kresťan 44 predplatiteľov a Spolok Sv. Adalberta (Vojtecha) 24 údov.

tak hlboko siahajúci návrh ako je predloha reformy tlačového zákona.

Čo je s poldruha millionom ?

Pod rečou grófa Andrásyho mungovci sedeli ako na žeravom uhli. Tisza konečne vstal hore a chcel odpovedať, pre hlučné oslavovanie Andrásyho zo stránky opozície dlho nemohol prísť k slovu, keď ale nastalo ticho, vtedy vyslanec kresťanskej ľudovej strany Ján *Bartos* kričal naň hrmavým hlasom:

Dr. Ján Csernoch, knieža-primas Uhorska, 8. novembra posvätil nové stavenie spolku svätostefanského.

Mungovská strana pred súdom opozície.

Gróf Julius Andrásy 14. novembra v mungovskej snemovni znovu dokázal nepodvratnými dôvodami, že pri posledných voľbách cieľom sohnatia terajšej väčšiny upočrebili také peniaze, akých dotknúť sa nebolo slobodno, preto aj v mene parlamentárnej etiky, verejných mravov a slušnosti rozhodne ohrožoval sa proti tomu, aby táto strana po nepočtených politických prečinoch, ďalej pojednávala do života

— Vrátil ste už peniaze margaretského ostrova ?

Pinkovci protestovali proti tejto otázke:

— Čo vás do toho ?

— Celá krajina chce vedieť, kde sa podely tie peniaze! — odpovedala opozícia.

Gróf Štefan *Tisza*: Len jednu maličkosť chcem spomenúť...

Gróf Michal *Károlyi*: Jedon million štyristo-tisíc korún, to je uňho len maličkosť! (Veľký smiech z ľavej. Mungovci sedeli zronení.)

Tisza chcel ďalej rečniť, bol bládý a triasol sa na celom tele, pre veľký hluk však nemohol

prísť k slovu. Mikuláš Pozsgay naň zakričal:
Volačo vám pošušám.

Tisza konečne dostal sa k slovu a povedal:

— Preto robíte hluk, bo sa bojíte pravdy.
(Veľký smiech z lavej.)

Zoltán *Veszprémy*: Hovorte o paname.

Jedon hlas z lava: Čo je so svedkami?

Gróf Štefan *Tisza*: Súrny bol len jedon zákon, o odročení volieb úradníkov...

Georg *Szmrecsányi*: Tu bola reč o panamách!

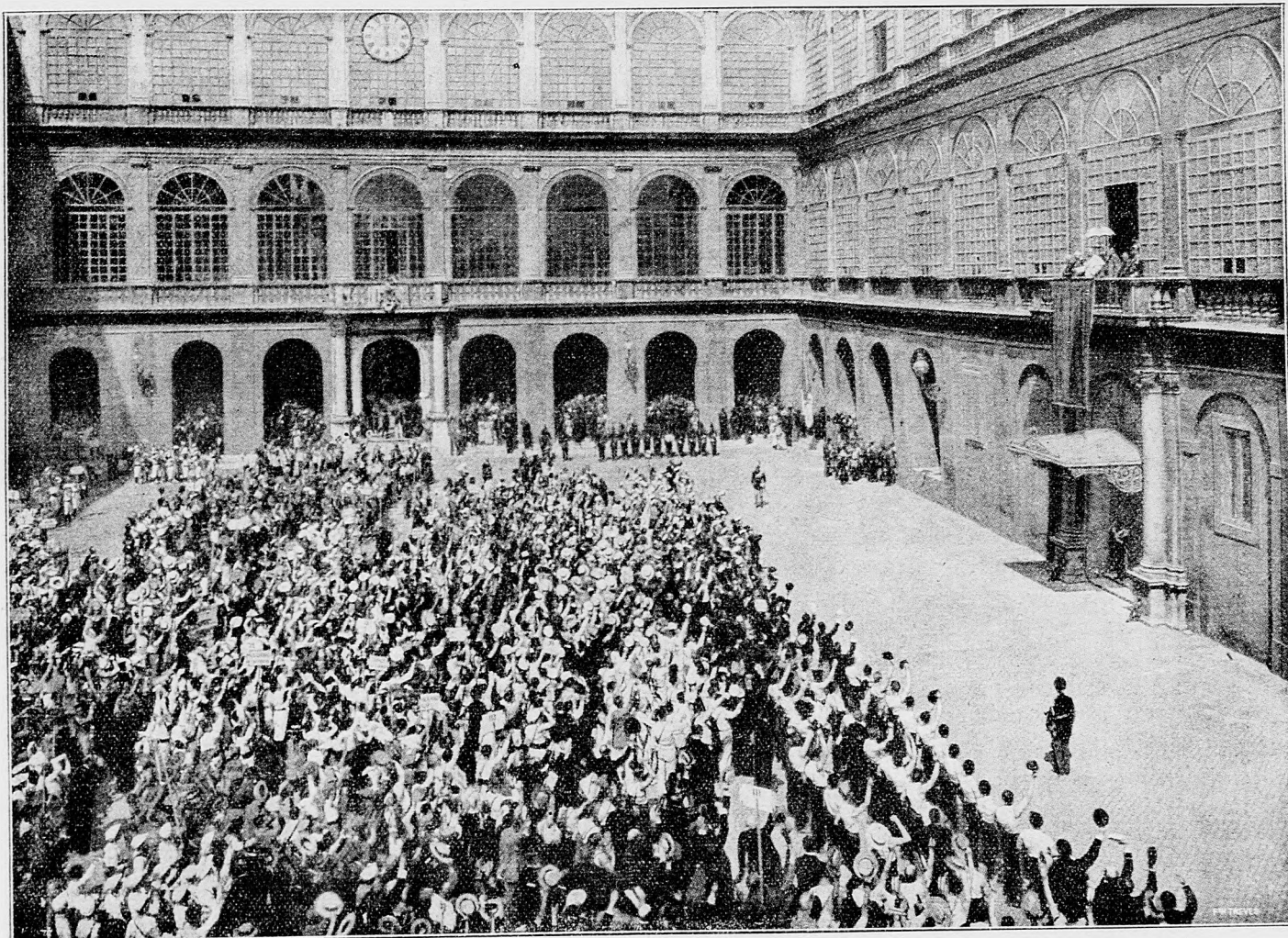
Georg *Szmrecsányi*: Trpí na vodnateľku modzgov.

Béla *Rakovszky* vstúpil práve do poradnej siene. Predseda napomenul ho k poriadku. (Veľký hluk z lavej.)

Béla *Rakovszky*: Vstúpil som do siene a nepovedal som ani slova.

Štefan *Haller*: Postavte sem hned kanóny!

Gróf Štefan *Tisza*: Volby môžu byť len o päť štvrti roka... (Hluk z lavej strany.)

Talianské telocvičné spolky vo Vatikáne holdujú Jeho Svätosti pápežovi Piusovi X.

Predseda k poriadku volal Szmrecsányiho.

Gróf Štefan *Tisza*: Len jedon zákon viazaný bol k dátumu...

Oppozícia: Hovorte o panamách!

Gróf Štefan *Tisza*: Roku 1904. rozpustil som snem...

Gróf Julius Andrassy zalomil rukami.

Gróf Štefan *Tisza*: Panujte nad svojimi nervami... (Veľký hluk z lavej. Výkriky: K poriadku ho!)

Výkriky: Nemáte peňazí. Pinka je už prázdna.

Gróf Štefan *Tisza* nemohol ďalej rečniť a sadol si pri hlučnom smiechu opozície, ktorá opustila mungovskú poradu.

Z krestanskej ľudovej strany.

Organizujúce shromaždenie v Gúte.

V nedeľu 16. novembra popoludní v obci Guta v komárňanskej stoliči vydržiavané bolo veľké ľudové shromaždenie, ktorého cieľom bolo

kresťanskej ľudovej strany organizovanie v Gute a na celom okolí. Shromaždeniu predsedal dekan-farár Viktor Palkovics. O krajinskom rozpoložení politickom rečnil krajinský vyslanec Štefan *Haller* a za všestranného súhlasu početného obecnstva poukázal na pokračovanie vlády, ktorá krajinu uvaľuje do vždy väčšej a väčšej mravnej a hmotnej záhuby. Proti tomuto niet inej pomoci ako organizovanie opozície, zvlášte kresťanskej ľudovej strany. Pod hlbokým dôjmom tejto reči ľudové shromaždenie jednoducho uzavrelo, utvorenie organizácie kresťanskej ľudovej strany pre obec Guta a okolie. Za predsedu organizácie s veľkým oduševnením vyvolený bol dekan-farár Viktor Palkovics. Ciele a úlohy kresťanskej ľudovej strany v zapalitejšej reči predniesol dr. Kazimír Szöke, farár vzdialenej obce Csicsó a ľudové shromaždenie zakľučil kaplán Leopold Gregorovics. Príklad občanov z Guty nech nasledujú občania po všetkých stranách krajiny a v každej i najmenej dedinke nech bezodkladne utvoria organizáciu kresťanskej ľudovej strany.

O delegáciach.

Terajšie delegácie od 19. novembra zasedajú vo Viedni. V týchto delegáciach súčasťnuje sa aj sedem členov opozície. Kresťanskú ľudovú stranu v zasadnutiach delegácie zastupuje sk. vn. t. radca Štefan *Rakovszky*. Mungovci v strachu pred opozíciou ku zasadnutiam delegácií z Budapešte dali doviezť dvadsať ozbrojených Tiszových drábov. Opozícia aj v delegáciach bude odhalovať mungovské panamy. Mungovský snem pre delegácie odročený je do 24. novembra.

B E S E D N I C A.

Jožkov záloh.

I.

Jožko pozdĺž poľnej cesty na povrázku pásol svoju jalovičku. Bola práve nedeľa a slnce sa už spustilo za oblaky na spodku oblohy nebeskej, spôsobiac oči oslepujúce zamieňanie sa bariev na sivých oblakoch. Lenže Jožka toto nezaujímalo. Ustavične kukal v tú stranu, kde medzi hustým stromovým bola skrytá jeho dedinôčka, z ktorej spev mládencov a dievčeniec zaháňal večerný vetriček ku nemu. Toto ho lákalo do dediny medzi hrajúcu sa mládež a už málo chybovalo, že sa nepo-

hol, keď ale pozrel na svoju usilovne pasúcu sa jalovičku, aj ďalej ostal tam. Jeho láska ku tomuto jedinému pokladu ich želiarskej chalupy bola väčšia, než všetky jeho túžby.

Jako malé teliatko ju kúpil za krvopotne zarobené peniaze. A ako narástlo od toho času. O dva roky sa už aj hádam oteli. Budú mať v dome aj mlieko, aj teliatko, ktoré tiež vychová a vtedy už bude mať hotový záprah. Pán Boh bude na pomoci a Jožko ku záprahu nadobudne si aj voz, pluh a brány. A zeme? Zeme vezme do árendy. Hej, aká je to blaženosť, keď voľakto na vlastnom záprahu môže orať matičku pôdu! A vtedy ho aj dievčence za viac budú mať a aj on sa lepšie bude môcť rozhladať, že ktorú si má vziať za družku života.

Kým Jožkova myseľ takto lietala, zatiaľ Sivaňa vytrhla mu motúzok z ruky, sišla z cesty a pásala sa na bujnej pšenici.

— Ej, ej, synku! Nezaspi tak po stojačky, bo mi úrodu zjije tvoja jalovica! — kričal naňho Jano Strakoš Pazucha z dialky na jedno zahodenie.

Išiel práve zo susednej dediny, kde mal staršiu dcéru vydatú. Tú bol navštívil. Na Jožka nekričal prísnym hlasom, akiste bolo v hojnosti hriateho u zafa.

Uraštený Jožko, ktorý mal fúzy vykrútené, nalakaný chytil povraz jalovice, ktorú spät pritiahol na cestu a vyhovárал sa, že veď hľa just len v tom okamžení, práve ako kukal v tú stranu, kde leží dedina, zahryzla jalovica do siatiny.

— No, nerobí nič, synku. Veď sa mi ty za to odslúžiš. Ak ináč nie, vezmeš si za ženu moju dievku — riekol hlasno veselou vôľou najbohatsí gazda dediny.

— Lahko je vám vysmievať, strýčko Janko, takéhoto chudobného človeka.

— Prečo by som ťa vysmieval, synku? Veď ťa tak rád mám, ako keďby si bol mojim synom.

— Veru ma vysmievate. Dobré ja viem, že by ste ma palicou vyhnali z domu, keby som na pytačky prišiel k vám.

— No, no, synku! Ako ty smýšľaš o mne?! — riekol gazda Jano vzrušene. — Mal by si vedieť, že je v mojom dome každý hosť vítaný. A keď ti ja raz hovorím, že by som vydal za teba našu Žofu, teda mi môžeš veriť.

— Áno, áno, ale keď nemám k tomu príčiny.

— Ej, ej, synku, škoda, že ťa nekrstili Tomášom. Bol by z teba hotový neveriaci Tomáš! A veru som ti ešte nezavdal príčinu, aby si pochyboval o tom, čo poviem. Podme domov. Pohni aj ty svoju «čriedu».

Jožko okrátil povrázok okolo rohov jalovičky.

— Podme, Sivaňka moja — riekol napasenému zvieratku a hnal ju pred nimi po poľnej ceste.

— Hej, strýčko Janko — vzdychol mládenec s kvapkou nádeje — zle mi padá, keď takto žartujete so mnou. Radšej by ste mi mohol zaopatřit takú, ktorá mi pristane, s ktorou by som dostal aspoň akú-takú maličkú pomoc.

Jano Strakoš Pazucha šelmovsky sa usmial pod ožltnutými, hrubými fúzami, medzičím husté kotúče dymu vypúšťal z dobre fučiacej zapekačky.

— Bol by som ja blázon, synku, inú ti radiť, keď aj sám mám dievča na vydaj. Pravda, aj pytačov je nadostač, ale ja Žofu dám len tomu, ktorý sa mne najlepšie páči.

— Nuž, strýčko Janko, či by ste ma naozaj nevyhnal, keby som prišiel na pytačky do vášho poctivého domu?

— Ba práve naopak, budeš mi vítaný, ešte ťa aj pohostím.

— Na vašu statočnosť, strýčko?

— Na moju statočnosť, synku.

— Nech vás Boh požehná za to, strýčko Janko. Uvidíte, že by ste mal vlastného syna vo mne, ani ten by si vás lepšie nectil, väčšmi nevážil, ako ja.

— Uvidíme. Na konci býva kyjak. S Bohom, synku! Ja tadiaľto po záhumní pojdem domov.

Takto sa rozlúčili a Jožko vzal do ruky koniec povrázka a odvelkej blaženosti tak rýchle kráčal ku ich malej chalupe, že jalovička musela bežať za nim. V náhlivosti ju ani nepriviazal ku jasliam, len práve že ju pustil do maštalky, v ktorej vtedy panovala už tma.

Jožkova matka pred domom na podstení rokovala o behu sveta s ostatnými susedkami.

Jožko zakašľal a tým matku zavolať do izby.

— No, syn môj, ako sa ti vodilo?

— Tak dobre, mamička moja, ako nikomu inému na svete. Ale pst! Či je tetka Katka nie doma?

— Nevidela som ju odísť z domu. Doma musí byť volakde. Možno, že je aj tu v izbe. Zažni zápalku, budeme vidieť. So zapálením lampy trochu ešte môžeme dočkať.

Jožko urobil dľa rady matkynej a tetka Katka, (ktorá bola len ich kvartielničkou), spala na posteli, ak totižto naozaj spala.

A Jožko sa práve o tomto chcel presvedčiť.

— Tetka Katka! Počujete, tetka, vari spíte?

Tetka Katka odpovedala tým, že začala hlasne chrápať. Lenže Jožka nebolo možno tak ľahko previesť.

— Mamička moja — riekol — vlastne ani neni reč o mne, o mojom šťastí, lež o tetke Katke.

Chrápanie už prestalo.

— V poli shováral som sa s jedným bohatým človekom z Kamenice, ktorý ide na jarmok do Veprovca voly kupovať. Hovoril mi, že tu bude nocovať v

našej dedine a spytoval sa ma o tetke Katke, ktorú on za mladý veľmi miloval a ani do dnes nezabudol. Hovoril aj to, že ovdovel a že by mu bolo treba oženiť sa.

— Čo? Jožko? Čo ti kovoriš? Kto bol ten človek? — vyskočila už na toto tetka Katka z postele.

— Že kto bol, čo bol, to ja neviem. Ja som sa ho veru zabudol spýtať. Viem len toľko, že do Piatrov šiel na nocľah. Alebo ak nie ku tým, tak hádam do Svoreňov.

Tetka Katka na toto nepovedala ani slova; hodila ručník na seba a — a nebolo jej.

— Nuž len toľko je celá historka? — riekla Deminátka, matka Jožkova.

— Ano, pre tetku Katku je aj toľkoto celkom dosť. Veď tá teraz do polnoci bude chodiť z domu do domu. Ale len nech chodí, nech hľadá toho, ktorého niet... no, ale teraz nasleduje to, čo tetka Katka nemala počuť, bo by to zajtra rano už v celej dedine bolo vyhubované.

Jožko hovoril tak ticho, že ho matka nerozumela dobre a spýtala sa ho podesená:

— Jaj, dieťa moje, čo si ukradol?

Jožko cieľom vyhnutia tomuto podobných omylov, v ďalšom prednášaní tak pokračoval, že si stal matke ku pravému uchu a tak jej rozpovedal svoj rozhovor s Janom Strakošom.

— Vede'a som, dobre som vedela, že ťa stihne takéto šťastie, syn môj. Včera mi to vyložila cigánka na kartách. Aj sa mi snívalo ktorúsi noc o tebe také, o čom som u kmotry Baránkovej vyčítala v snári, že znamená veľké šťastie pre toho, o kom sa prisnie.

— Teraz je už len to otázka, či ešte dnes mám ísť k nim a či len zajtra? riekol Jožko rozmýšľajúc, medzičím meravo hľadel na povalu, ako keďby s nej chcel vyčítať odpoveď.

— Lepšie bude čím skôr. Naskutku sa preobleč a choď pre krstného otca a zavolaj si ho za pytača.

— Dobre vravíte, mamka. S takýmto netreba odkladať, aby sa človek nezapozdil — prisvedčil Jožko a začal sa obliekať do «sviatočného». Prv však matka zapálila lampu.

— Najprv si obliekol nohavice, ale ako pozrel po sebe, veľmi krútil hlavou:

— Jaj, ale ste veľkú záplatu prišila na ne, mamka moja a k tomu ešte inakšej farvy!

— Nuž, synček môj, veď som ich vari nemohla

Herbably podfosforokyslý

Vápenno-železný-sirup

od 44 rokov lekármí preskúmaný a odporúčaný sirup na prsia. Roztapa šľajm, utišuje kašeľ a podporuje chuť k jedeniu. Dvíha trávenie a chovu a pôsobí nadovšetko k tvorení krvi a kostí zvlášte pri slabých deťoch.

Cena jednej fľašky 2 K 50 h., poštou o 40 h. viacej za zaobalenie.

Pôvodný len s touto ochrannou známkou

Výstavná predpadelámim

Zákom chránený.

PURJODAL

Zákom chránený.

Výprobovany jod-sarsaparilla praeparát, čistí krv, podporuje zmenu látky, tísi bolasti a krče a hati zapáleniny. Všade kde sodepveda u jod a sarsaparilla praeparaty, upotrebný môže sa so zvláštnym úspechom. Ľahko k užívaniu a bez zavady povolania. Cena jed-nej fľašky K 2,20, s poštou o 40 h. viacej ako cena zaobalenia

Na III. medzinárodnej výstave vyznačený veľkou zlatou medailou.

Výlučný dorábateľ a hlavný zásielca dr. HELLMANNA lekáreň „Zur Barmherzigkeit“

Hlavný sklad pre Uhorsko lekáreň Jozef Török Budapešť.

(Herbablyho nástupca.)

Wien, VII/L. Kaiserstrasse 73-75.

Sklad vo všetkých väčších lekárnach.

nechaf rozdrapané a musela som prišif takú záplatu, akú som mala.

Ešte väčšmi sa zarmútil Jožko, keď si obúval krpce bo veď už veru ani tie neboly nové. Jeden bol vykri- vaný na hota a druhý na čihi. Halenu si už ani ne- obliekol, len tak v ruke ju obzeral s krútením hlavy. Nijako sa mu nepáčilo na nej tých niekoľko flajstrov, ktoré matka prilepila na ňu.

— Ej, Bože môj, takýto len nemôžem ísť na py- tačky?!

— Nuž teda čože urobíš?

— Bolo by treba kúpiť všetko nové na mňa.

— Pravda veru, ale za čo?

— Veď to je práve to, čo by som aj ja chcel vedieť.

— Vieš čo? Čosi mi zišlo na um.

— Čo, mamka drahá?

— Predaj jalovicu.

— Vari Sivaňu? Radšej zomrem a s ňou sa ne- rozlúčim!

— Prečo, syn môj? Veď budeš mať tolko krásneho statku, koľko len budeš chcieť, keď dostaneš to dievča.

Jožko sa zamyslel,

(Dokončenie nasleduje.)

CHYRNIK.

Telegramm svätého Otca. Literálny spolok buda- peštianskych bohoslovcov ústredného semenišťa z príleži- žitosti 10-ročného pápežského jubiläuma sv. otca Piusa X. usporiadal slávnosť, v ktorej bohoslovci a početní prítomní hold oddanosti a lásky vyslovili svätému otcovi. Holdujúci telegramm do Ríma poslal najdôstojnejší pán knieža-primas, ostrihomský arcibiskup sk. vn. t. r. dr. Ján Csernoch a dostal naň nasledovnú odpoveď: «Jeho svätosť s radosťou prijal hold prítomných biskupov a bohoslovcov ústredného seminára, posielala im svoje pože- hnanie s tou žiadosťou, aby mladé výhonky olivového stromu riastly pred tvárou Pána. — Merry Del Val, štátny sekretár.»

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie opravde apoštolskú prácu prevádzal i v XII. valnom shromáždení katolíkov Uhorska. V kostole Večnej Poklony prevelebnej svia- tosti Oltárnej mal kázeň; v kostole Jezuitov buda- pešťanákym Slovákom držal litanie; predsedal krajín- skému spolku katolíckych tovaryšov; neunávene účín- koval vo všetkých zasadnutiach rozličných spolkov a výborov a 13. novembra vrátil sa domov. — Dr. Mel- chior Takács, praelát praemonštratských kňazov, z príležitosti 100-ročnej pamiatky narodenia baróna Jo- zefa Eötvösa, nekďajšieho ministra kultu a výučby, 7. novembra prednášku držal v kruhu Kazinczyho a za tým ocestoval do Budapešte ku XII. valnému shro- maždeniu katolíkov Uhorska. — Ferdinand kráľ bulhar- ský z príležitosti jeho nvnštevny u osvieteného pána biskupa, Štefanovi Hartsár, kanonikovi a biskupskému

sekretárovi, duchovným biskupskej kancellárie udelil väčšie-menšie vyznačenia. — Žiačky mnišiek radu sv. Dominika minule peknú slávnosť zariadily na počtu priora Paula Palucesák z príležitosti jeho menín. — Ján Zselinszky farár obce Jászóujfalu na domoveň sv. Jozefa opustených dietok a na kaplnku semenišťa da- roval 5—5 korún. Osvietený pán biskup do obce Felső- novaj za učiteľa vymenoval Jozefa Formádyho.

Z biskupstva spišského. Osvietený pán biskup, skut. vnút. tajný radca dr. Alexander Párvy, v svojom tohoročnom XIV. obežnom liste na vedomie dáva svo- jim kňazom, že o niekoľko dní odcestuje do Ríma k svätému Otcovi. Oznamuje, že istý horlivý bezmenný ctiteľ sv. Antona Paduanskeho každý rim. kat. kostol našej vlasti obdarovať chce sochou tohoto veľkého pat- róna chudobných; ktorý kňaz by ozdobil chcel svoj kostol touto sochou, nech sa obráti k Aladárovi Buday- mu, redaktorovi «Szent Antal Lapja» v Budapešti. Vrele odporúča v oravskej Velkej Vsi vychodiaci časopis «Svätá Rodina»; tento výborný časopis, ktorý rediguje Ján Vojtassák farár veľkovesský; od nového roku bude stáť dve koruny. Na konci obežníka nachádzajú sa na- sledujúce osobné chýry: Ondrej Haber dostal investi- túru na faru toporskú. Vikartovskú faru osvietený pán biskup ako patrón udelil Jozefovi Hoholovi, administrá- torovi malolomnickému a do Malej Lomnice dostal sa Franc Inány (predtým Jendruščík), gazda seminársky. Štefan Zahuranetz, kaplán veľkobobrocký vymenovaný je za gazdu seminárskeho. Preložení sú kapláni: Béla Szillay zo Smižan do Revúce, Ignác Grebáč (Orlov) z Velkej Vsi do Smižan, Flóriš Fömötör z Revúce do Velkej Vsi, Jozef Istók z Kubach do Novej Vsi, Martin Jablonsky do Kubach, Jozef Gyagyó z Rabče do Veľ- kého Bobrovca a Ján Keczera z Podvilka dočasne do Rabče.

Na čo sa obracajú katolícke kňazské majetky? Sedmohradský biskup gróf Karol Gustav Majláth v po- sledných rokoch na katolícke školy stolice Háromszék dal 10.000 korún. Tenistý biskup maďarskému proti- liehovému časopisu «Alkoholizmus Ellen» udelil pod- pory 1000 korún. — Vacovský biskup gróf Karol Csáky z príležitosti približujúcich sa vianočných sviatkov na kultúrne a dobročinné ciele dal 5000 korún. — Jáger- ský arcibiskup Ludvik Szmrecsányi na domoveň jáger- ských učiteľov dal 2000 korún. Istý ostrihomský kano- nik pre ostrihomský ústav vychovávajúci katolícke det- ské opatrovníčky složil základinu 2000 korún. Najdôst. pán knieža-primas dr. Ján Csernoch na novú katolícku školu obce Ostró daroval 1000 korún. — Osv. pán biskup spišský dr. Alexander Párvy na vydať sa ma- júcu monografii spišskej stolice venoval 1000 korún. Rábsky kanonik dr. Anton Balits na podporu katolíckej tlače dal 1000 korún (doteraz už 10.000 korún).

Chýry zo Šariša. Prešov: Dr. Štefan Novák novo- vymenovaný grécko-katolícky osvietený pán biskup pre- šovský, pred viedenským nunciom akožto zastupite- lom sv. otca pápeža prisahu složil 7. novembra. — V

Ohlasy.

Človek nežije

z toho, čo zjé, ale z toho, čo strávi. Toto je starou pravdou. Ale tiež podobne pravdou je, že viac ľudí umiera následkom jedla, ako následkom hladu. Čo nemôžeme stráviť, to obťažuje žalúdok, naše črevá a toto obťaženie spôsobuje mnohé choroby a boľastí v žalúdku a v črevách; následkom neriadneho obehu krvi trpí často srdce, dostávajú sa ťažoby, nadutie, rihanie, dráždenie k vracaniu, záha, horúčka, nervoznosť atď. Týmto neduhom môžeme snadno predísť tým, keď užívame Fellerove prečisťujúce «Elsa-pilulky». Tieto povzbudzujú chuť k jedlu, podporujú trávenie, zmiernujú kŕče, riadia stolicu, čistia krv a ochraňujú zažívacie ústroje pred každým porušením. Užívali sme ich proti tvrdej stolici a zmenšenej činnosti čriev, ako aj pri neprijemnej tučnote a presvedčili sme sa, že neúčinkujú škodlivo. 6 škatuliek za 4 kor., alebo 12 škatuliek za 7 kor. 60 halierov zasiela franko lekárnik E. V. Feller v Stubici, Kostolná-ul. č. 18. (Záhrebská stol.). Z vlastnej zkušnosti odporúčame aj Fellerov boľastí tíšiaci «Elsa-Fluid» čo osvedčený domáci prostriedok proti lámke, hosteu a neuralgii v hlave, v tvári, v celom tele, ďalej proti zachrípnutiu, boleniu hrdla a v prsách, proti následkom prievanu a nasydnutia, tiež k dosaženiu zdravého spánku, pevných svalov, silných nervov a vôbec k udržaniu zdravia. 12 malých alebo 6 dvojitéch alebo 2 špeciálne sklenice franko za 5 korún, 36 malých alebo 18 dvojitéch alebo 6 špeciálnych skleníc franko za 12 kor. 40 halierov. Chráňme sa napodobením a objednávajme všetky pravé výrobky u lekárnika E. V. Feller v Stubici, Kostolná-ul. č. 18. (Záhrebská stolica.).

Bôl',

ktorý nám kurie oko zapríčiňuje každý krok urobí mukou, snadno sa môže zahnať tým, keď kurie oko odstránime. Lež nie nožom, lebo to by mohlo ľahko spôsobiť otrávenie krvi, ale snadno a rýchle s Fellerovou náplastou na kurie oči. Stojí len 1.— a je tisíce listonošmi, žandarmi a turistmi, ako najlepšia odporúčaná. Bolenia hlavy a migrána nás netrápi, keď upotrebíme Fellerov migránový kuliček, ktorý utišuje bolesti, chladí a účinkuje blahodarne. Stojí len 80 halierov. Na oči odporúčame, a síce proti boleniu očí a meneniu pred očima, posilňujúcu, zapálenie nedopúšťajúcu a bolesti tíšiacu očnú vôdku, ktorá stojí K 1.— Pravá len od lekárnika E. V. Feller v Stubici, Kostolná-ul. č. 18. (Záhrebská stolica.)

zasadnutiach XII. valného shromaždenia katolíkov Uhorska z duchovenstva šárišskej stolice súčasť sa: Adalbert Zaborovszky, praepošt-farár prešovský, Anton Kleinovszky, tit. kanonik, Eduard Soltész, vicedekan Valent Bélafi, vicedekan Jozef Vasskó, radca biskupskej sv. stolice Ján Kurimszky, Ján Frimmer, Géza Zsebráczky, Teodor Balás farári a Jozef Dobránszky, Melchior Zelényi kapláni. — V zasadnutí mestského výboru vydržovanom 31. októbra konečne uzavreli vystavenie mestskej nemocnice a kasárne pre honvédske delostrelectvo. Vdova Franca Rittinger na domoveň slepých darovala 5. korún. — Ján Bartos, krajinský vyslanec a tajomník Katolíckej Ludovej Jednoty od 18. novembra agitacionálnu cestu prevádza na území šárišskej stolice. — Héthárs: Melchiora Brühl tunajšieho farára do úradu hlavného stolického dekana 9. novembra inštaloval kanonik Karol Belky. — Bardijov: Géza Zsebráczky inštalovaný bol 20. novembra. Do farského úradu slávnostne uviedol ho okresný dekan Jozef Fogarassi.

Chýry zo Spiša. Anton Beszkid ľudový ablegát lubovenského okresu súčasť sa i v XII. valnom shromaždení katolíkov Uhorska. — Uhorský Karpátsky Spolok 2. novembra vydržoval hromadne navštívené výborové zasadnutie v Popráde pod predsedníctvom grófa Alexandra Telekyho, ktorý s radosťou oznámil, že hlavná direkcia košicko-oderbergskej železnice údom spolku pri výletoch poskytuje výhody tak na svojich uhorských hlavných čiarach ako aj na vicinálkach pod jej správou stojacich. — V Kézmarku i tejto zimy zariadenia nauko-beh pre analfabétov (písať a čítať nevediacich). — Henrik Pek, ktorý na landeckom pánstve kniežafa Hohenlohe konal mernícke práce, o lekársku radu cestoval do Budapešte, na železnici ale ostal veľmi zle a pred novovesskou stanicou zomrel vo vlaku. — V Jablonove miestna organizácia Kat. Lud. Jednoty 2. nov. vydržovala shromaždenie, na ktorom účasť vzala celá obec. Dr. Pavel Dolyák duševný správca semenišťa v svojej oduševňujúcej reči líčil účinkovanie Jednoty. Pod dôjmom jeho reči ku Katolíckej Ludovej Jednote prihlásili sa viacerí členovia.

Tá pálenka. Z Turč. Sv. Martina píšu, že hornošubniansky obyvateľ Ďuro Ferienčík s viacerými kamarátmi išiel domov z Ružomberka, kde pracoval v Textilnej fabrike. Ferienčík, keď osadli z vlaku, zaostal od svojich kamarátov a samotný šiel zo stanice domov. Ponevác bol spitý, spadol z vysokého násypu do priekopy a otriasol si mozgy. Keď ho jeho domáci našli, na koči ho odviezli domov, ale prv, než by bola prišla lekárska pomoc, zomrel.

Hrúzy včasnej zimy. Na východných stranách severo-amorických Spojených Štátov minulý týždeň zúrily snehové chujavice. Ako novšie z New-Yorku oznamujú, od pohromy najviac trpelo mesto Kleveland. V celom štáte Ohio napadlo snehu vyše pol metra. Telefonové a telegrafové stĺpy do radu ležia na zemi. Pri Klevelande našli troch zamrznutých ľudí. Strašné by bolo, keby teraz náhle nastal odmäk, bo by povodeň

nesmierne priestory zaplavila. V Klevelande víchor zničil elektrickú osadu, preto v noci panuje taká tma, že ani vozy nemôžu chodiť. Chlieb, mlieko a vôbec potravne články v meste ani za veľké peniaze nemožno dostať, preto obyvateľom hrozí nebezpečie hladovej smrti. Na brehu jazero Huron vylovili sedem mrtvol a 40 matrózov troch utonuvších lodí zmyzlo. Vyše 12 väčších-menších parníkov dostalo sa na zátöň. Ochranci všemožne sa usilovali zachrániť matrózov týchto lodí, ale marne.

Namiesto pálenky pil karbolu. Y zemplínskej obci Tály Alexander Takács pracoval u istého majiteľa viníc. Po práci dal mu pracodajca pohárik pálenky, tak sa zdá ale, že mu to bolo málo a keď ostal sám vo vinici, hľadal pálenčenú sklenku, z osudného omylu ale vypil karbolovú kyselinu. Dostal zaraz krče, ztratil povedomie a do rána medzi strašnými mukami zomrel. Vyšetovanie ustálilo, že sa stal obeťou svojej korhelskej natúry.

Cez celý život verným, spoľahlivým sprievodcom môžeme nám byť jedny jediné hodinky. Pri ich kúpe ale musíme zvláste na to hľadať, aby sme dostali opravde dobre robené hodiny. Čo nám to osoží, keď pri kupovaní hodíniek «usporíme» jednu-dve koruny, potom ale dostaneme takú cibulu ako hodinky, ktoré zle idú, len skoro sú zhubené a v krátkom čase ich musíme zahodiť. Radšej o niekoľko korún viac zaplatíme za dobré švajciarske hodiny, ktoré ako vôbec známe, sú tie najlepšie hodiny. Svetochýrny vývozný dom H. Suttner, Laibach 705 číslo, má hlavné zastupiteľstvo «Zenith»-dielne na hodinky, vo Švajciarsku má tiež aj svoju vlastnú protokolovanú dielňu, na ktorej fabričný odznak «Itö» dosiahol už svetového chýru, na tento dom treba sa obrátiť pri kupovaní hodín. Bohato ilustrovaný, skvostný hlavný cenník hodín, zlatého a strieborného tovaru na žiadosť posiela sa zdarma a franko.

«**Nastáva koniec sveta!**» vykrikla liška, keď spadla do potoka a sa už topila. Tak sa vedie aj nám. Keď bolesťami trápení doma sedíme a od lámký ani údy pohybovať nemôžeme myslíme, že je už blízko koniec všetkého. Ale hľa i jedna milá suseda nám prinesie skleničku Fellerovho bolesti tšiacieho Elsa-Fluidu a bolesti zmiznu, ako by ich niekto odľukol. Skočíme vezmúe klobúk a palicu ponahľame sa von do Božej prírody. Predsa ešte najprv si poznačíme adresu, aby sme si tiež mohli objednať Fellerov Elsa-Fluid (12 skleníc za 5 kor. franko) Adresa znie: E. V. Feller, lekárnik v Stubici Kostolná-ul. č. 18. (Záhrebská stolica).

Zo Solčian.

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Vysokoctený pán Redaktor! Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v nalom milom «Krestane».

Už od dávna nebola v drahom Krestane spomenutá naša obec. A veď mnohým div oči nevyskočia, tak hľadajú v každom čísle Krestana dopis zo Solčian. Náš bývalý poštár Halász, úhlavný to liberál, už nám päty otrčel; šiel bývať do Topolčian. My nebanujeme za nim, bo však zaujal miesto jeho istý Jenöffy, syn notára Uhrovského, ktorý je prítomný na všetkých pobož-

Vačkové hodinky?

Aby opravde vždy dobré boly, jednostajne nezapríčiňovaly neprijemnosti a upotrebovanie ich pôsobilo

stálu radosť,

jedine to sa môže odporúčať, že kto také chce si zadovážiť, nech sa obráti k pravému prameňu, teda k pôvodnej švajciarskej dielni. Aby každý, bez colných útrat, pri fabričných cenách kúpil si mohol pôvodné švajciarske hodinky, švajciarska dielňa hodin, veľký fabričný odpredajný obchod udržiava v Laibachu, zkadial, počnúc už od 4 korún 10 hal., rozposielajú hodinky. Pri objednaní ale pozor treba dávať na túto adresu:

H. SUTTNER, LAIBACH 705.

Táto firma má nielen úradne zaznačenú vlastnú dielňu na hodinky vo Švajciarsku (s ochrannou známkou «Ikou»), lež poverená je i s hlavným zastupiteľstvom «Zenith» dielne na hodiny.

Zdarma a franko každý čitateľ obdržať môže hlavný cenník, ktorý obsahuje veľký výber zlatého a strieborného tovaru. O tento cenník jednoducho na dopisničke treba sa obrátiť na vyšudatú firmu Suttner.

Hodinky

410. č. Patent. Roskopf nikkol hod. so strojom 36 h. K 4.10
1. č. Nikkel cyl.-rem. K 5.—
719. č. Strieb. cyl.-rem. K 7.80
723. č. Pôvodné švajc. strieb. hod. s ideáln. číseln. K 11.70

Retiazky

865. č. Nikkel hodinkové retiazky s ovesníkom K 1.—
865. č. Strieb. hodin. retiazka 30 gr. fažká K 4.40
878. č. Dublé-zlatá hod. retiazka s ovesníkom K 7.70

Retiazok pre delníkov obrovský výber v obr. hl. cenníku.

Prstienky

1064. č. Prstienky pre mužských zlato-striebor. K 2.70
1068. č. Prstene ženské K 2.40
1056. č. Prst. snub. str. K 0.90
z nového zlata ... K 2.80
14 kar. opravd. zlata K 7.80

Záušnice

1. č. Dublé-kreol ... K 1.50
K 1.80, z opravd. zlata K 3.80
1135. č. Zápinka a záušnice strieborné pozlátené s peknými kameňami, celé náčienie ... K 4.70

Obrovský výber v obrázkovom hlavnom cenníku.

803. č. Nikklové alebo oceľové cylind.-rem. hodinky pre ženské, s trvácim strojom K 7.90
804. č. Strieborné cylind.-rem. hodinky pre ženské, s pevnými večkami, dobrý stroj so 6 rubintami ... K 9.50
1372. č. Hodiny s kukučkou vo veľmi pekne vyhotovenej truhlici, retiazky k natiahnutiu s kukučkou a s bijúcim strojom K 12.50, na to závdavok ... K 2.—
1360. č. Hodiny na stenu, retiazky k natiahnutiu s 2 pondusami K 4.80, na to závdavok K 2.—
1203. č. Budiček v nikklovom zátvore, s kotvy-strojom, najlepšej jakosti ... K 3.50
Tenistý budiček 29 cm. vysoký, s najdokonalejším strojom zvláste k odporúčaní ... K 4.60

Rozposielanie s poštovou dobierekou alebo pri voprednom odoslaní peňazí. Nezodpovedný tovar sa zamení alebo vráti sa peniaze.

Pozor na adresu: H. SUTTNER, Laibach 705 č.

nostiach a každý týždeň pristupuje ku svätým sviatostiam. Utešený príklad v tomto ohľade dáva nám aj mladá vdova jedného roľníka, ktorá sa teraz vydať má za poriadneho učiteľa.

Úfame, že mladý Babian už viac nebude hlasovať na liberála.

Najväčší statkár tunajší, knieža Odescalchi nás nemôže ani vystáť, ani vysedeť, ani vylezať; tunajší gazda mu nesmie ani vkročiť do hory; zazlieva nám, že nedostal našu poľovačku do prenajmu. Nuž kto nám viac ponúkol a dal, ten ju dostal. Je to len celkom prirodzená vec!

Náš pán dekan už není stolíčným virilistom a vý-

bornikom; úmysel má teraz v jaseni vystúpiť za kandidáta do stoličného výboru; iste bude zvolený, jestli sa zadržia poriadne Kovarce, Oponice a Súlovce.

Náš notár Klobučický chystá sa na odpočinok, aby mu už toľko nerozkazovali tí mungovskí liberáli. Je on tichý človek, mohol by ešte dakolko rokov notárovať. S Bohom

Ján V.

Odkazy redakcie.

Alfonso P. Ďakujeme. Príde najbližšie. — J. Č. N. Daj Bože zdravia a dlhého života. — R. A. G. Číslá Vám poslali.

Čistá, pôvodná umno-penová fajka

2142. číslo so zárukou, s pokrýkou z čínskeho striebra veľmi jemný dôrob. Cena 3.— korún.

Veľký vyber fajiek!

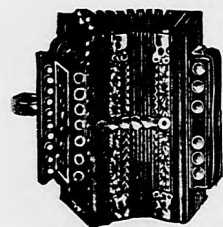
Každého druhu objednanie a dopisovanie z uhorska odoslať treba len na nižšie udanú adresu: 8

Hanns Konrad
budapeštianska
vývozná osada
Budapest, 280.,

Rákóczi-ut 8. N. K., I. posch. Hlavný cenník s 5000 vybor.

Dobré harmoniky K 5.—

Odpredané viacej ako 200.000. Žiadne riziko
Zámena povolená alebo návrat peňazi.

Číslo 300³/₄ 10 tastiek, 2 registre 28 hlasov, veľkosť 24x12 cm K 5.—
Číslo 654³/₄ 8 tastiek 1 register 24 hlasov, veľkosť 25x14 cm. K 5.40
Číslo 305³/₄ 10 tastiek 2 registre 50 hlasov, veľkosť 26x14 cm. K 6.40
Číslo 663³/₄ 10 tastiek 2 registre 50 hlasov, veľkosť 31x15 cm. K 8.60
Číslo 685²/₂ 10 tastiek 2 registre 50 hlasov, veľkosť 28x16 cm. K 9.50
Školka k samoučeniú na každej harmo-
nike zdarma.
Zasiela s poštovou dobičkou c. a k.
dvorný zasielca

HANNS KONRAD, vývozný dom
hudebných nástrojov
Brüx číslo 5196. (Čechy).

Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť posielala sa každému franko a zdarma.

Dobry spolahlivy budiček!

3946. Hodiny dia americkanskeho systému, idu v každom položení, drej jakosti strojčnou, zárukou na písme za dobrú chodbu. K 2.90 3 kusy K 8.— s osvetleným číselníkom v noci, kus po K 3.30, 3 kusy 9 K. Číslo 4684 Diabolo budiček s napodobneným radiumom osvetleným číselníkom s rúčkami Ia anker stroj 19 cm. výšk K 4.80 Riziko vytvorené! Výmena povolená alebo návrat peňazi. Zasiela s poštovou dobičkou alebo pri voprednom zaplatení obnosu prvá dielňa hodin

Hanns Konrad
cis. a král dvorný zasielca
Brüx 5190. (Čechy).

Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť posielala sa každému zdarma a franko.

Oznamy prijíma

administracia

„Krestan“

BUDAPEST

Szentkirályi-utca 28.

5 halierov

stojí dopisnička, na ktorej žiadať možno doposlanie mojho hlavného cenníka so 4000 vyobrazeniami. Cenník tento obsahuje najbohatší výber v každej domácnosti potrebných o-ozných článkov a príležitostných darov a rozposiela ho cis. a král. dvorný zasielca

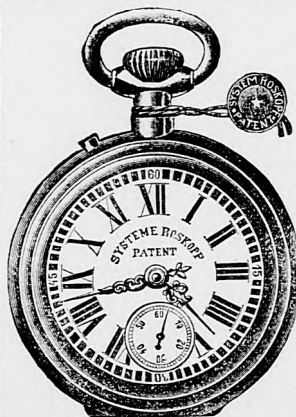
HANNS KONRAD, vývozný dom
Brüx číslo 5201. (Čechy).

Pôvodné nikel vačkové hodinky K 3.90, 5.— a vyše. Nikkel budičky K 2.90. Harmoniky k fánu K 5.—. Husle K 5.80. Re-
velver K 6.80. — Zasiela sa s poštovou dobičkou alebo pri voprednom doposlaní peňazi, riziko vytvorené zamena povolená alebo návrat peňazi.

Vystraha

Moju firmu netreba zmeniť s iným podobného mena obchodom, ponevác mój hlavný obchod a mójho tovaru **UHORSKO** sklady pre nachodia sa vylčune pod firmou **budapeštianskej osady**; veľkého tovarného domu **Hanns Konrad** Budapest, 280. Rákóczi-ut 8. N. K., na I. poschodi. Každého druhu objednanie a dopisovanie od teraz upraviť treba na adresu **Hanns Konrad budapeštianska osada**, zkadiaľ behom 24 hodin vybavené bude každé objednanie. Hlavný cenník s 5000 vyobrazeniami zdarma. 13

K dostaniu len v mojom závode

Železniční a finanční úradníci, žandári, roľníci atď pre spoľahlivú chodbu kupujú jen moje registrované 490. Č. Rusť opf patent Anker remon-
toar hodinky Č. 4090 s poz-
jateným, v kameňoch cho-
diacim výborným strojom K
7. Č. 4091. Tiež s ručičkami
sekund K 8.—. Pri každých
hodinkách trojročná záru a
na písme. — Žiadne riziko.
Zámena povolená. Návrat pe-
ňazi! S poštovou dobičkou
rozposiela všestranne poch-
válne známa svetochyňa
prvá dielňa hodin

Hanns Konrad
vývozná osada

Budapest, 280, Rákóczi-ut
8. N. K. I. poschodie.

Hlavný cenník s 5000 obráz-
kami posielala sa zdarma a
franko. 5

„Jágerská voda“
(žalúdkove kvapky).

Shotovujú v lekárni milosrdných bratov v Jágrí (Eger).
Tento výtečný liek už viac ako od 100 rokov po všetkých stranách Uhorska a zahraničia so zvláštnym úspechom upotrebujú pri vnútorných neduhoch, ako sú: **nechuť k jedeniú, krče v žalúdku, závrat, kolika, mdloba, zimnica a krče zapríčinené vetrami atď.** — Zovnútorne ale proti **rheume, pakostnici, hlavibolu** a bolesti na akékoľvek čiastke tela s úspechom potrebujú sa ku potieraniu. Ponevác „**Jágerská voda**“ následkom mimoriadnej zvláštnosti jej veľmi je rozšírená, preto ju často padelajú, z tej príčiny **dávajme Granát Jablkom** ozdobeným olo-
pozor na pôvod-
nú modrú flašku
zátvorenú.

Na základe r. 1905. pod číslom 7075/IV. vydaného nariadenia ministerstva vnútra „**Jágersku Vodu**“ shotovovať slobodno jedine v **Jágerskej lekárni Milosrdných Bratov** a len ziad. dovol. je do obchodu ju uvádzat.

Malá flaška 50 h., stredná flaška K 1.50, veľká fl. K 3.— 12 malých flašiek K 5.— 12 stredných flašiek K 15.— 12 veľkých flašiek K 28.— 6 veľkých flašiek K 15.—
K objednaníu v lekárni Milosrdných Bratov v Jágrí (Eger). Jágerská voda k dostaniu je v **všetkých lekárniach a drogeriach Uhorska.** Ochr. známka.

Či možno vyliečiť nemoce plúc?

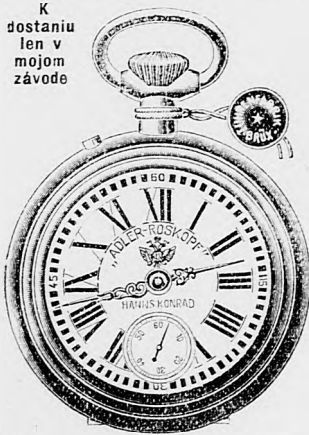
S touto veľavážnou otázkou zaoberajú sa všetci, čo trpia na asthmu, pluzgierovú nemoc pľúcok a hrtana suchoty, katarh končiarov plúc, zastaralý kašeľ, zašľajmovanie, dávne zachrypnutie a proti týmto chorobám posiaľ nenašli žiadneho lieku. Každý na tieto choroby trpiaci dostane od nás celkom zdarma a franko, vyobrazeniami opatrenú knihu ktorú napísal Dr. med. G. Gutmann hlavný lekár Finsen liečivného ústavu a táto kniha pojednáva otázku: „Či možno vyliečiť nemoce plúc? Okrem toho pošleme aj vzorku nášeho svetochýr-neho, liečivého tea. Tisíce, čo ho upotrebili, spomínajú ho s najväčšou pochvalou. Praktiční lekári toto té ako zvláštne dietikum chvália a upotrebujú proti pluzgierovej nemoci pľúcok (suchoty) asthma, bronchite a katarhu hrtana. Toto té není tajný liek, lež, sostavané je z Lieber-zelin, ktoré cisarským nariadením prepustené sú obchodu. Cena jeho je tak nízka, že i chudobní zaopatrit si ho môžu. Aby sme ale každému chorému zavdali príležitosti, aby toto té bez všetkého rizika vyprobovať mohol a presvedčil sa o jakosti jeho choroby, odhodlali sme sa každému chorému poslať knižku: Či možno vyliečiť nemoce plúc?“ spolu ale aj na prábu vzorku nášeho tea, a síce celkom zdarma a franko. Prosíme len dopisničku poslať so zreteľnou adreßou nasledujúcej firmy: **Puhlmann & Co.** Berlin, 455. Müggelstrasse 25.

Od desafročia
s výsledkom bez páru
upotrebujú proti
lámké a pakostnici
Kriegnerov Fr vyšuje
všetky ostatné
lieky proti píclanu,
lámké, klaníu, bolestiam v
žoch, čičku a v kŕstach.
Cena malej flašky 1 K, veľkej
flašky 2 K, v každej lekárni.
F. Kriegnerov & Co.
Budapest, Kálmán-ter

REPARATOR

Železniční a finanční úradníci, žandári, rol'níci atd'

K
dostaniu
len v
mojom
závode

Hlavný cenník s viac ako 4000 obrázkami posíela sa na žiadost každému zdarma a franko.

pre spoľahlivú chodbu kupujú len moje registrované Adler Rosopf patent Anker remontoar hodinky C. 4090 s pozlátým, v kameňoch chodiacim výborným strojom K 7. C. 4091. Tiež s ručičkami sekund K 8.— Pri každých hodinách trojročná záruka na písme! — Žiadne riziko. Záměna povolená. Navrat peňazi! S poštovou dobiereku rozposíela všestraune pochvalne známá svetochýrn prvá dielňa hodin

Hanns Konrad

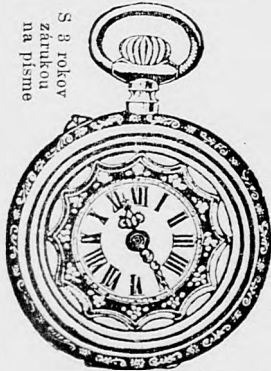
cis. a král. dvorný zásielca

Brüx, číslo 5187.

Čechy

MEVYHADZUJTE PENIAZE

S 3 rokov
zárukou
na písme

Najväčší vývoz hodin Uhorska. 7

za zlé hodinky, keď u mňa k dost nín su 007. čísla pôvodné

Delnicke Roskopf

vačkové hodinky za 4.50 K. Tieto hodinky chodia na kameňoch ich stroj je dokonale prezkúmaný a napravený. V páde tovar nesodpovie zameňm ho alebo vrátiťu peniaze. Veľký výber vačkových hodiniek prstenov, zausnic, reťiazok, stenných hodin a budičkov. Hlavný cenník s 5000 vyobrazeniami zdarma. K obdnaniu s poštovou dobiereku v budapestianskej vyvoznjej dom: **HANNŠ KONRAD** Budapest, 280, Rákóczi-ut 8. N. K. I. poschodie.

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé drapané 9.60 K, lepšie 12 korun. Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snah mäkké jak páper, drapané 30, 38, 42 K. — **Metove posteľe.** A červeného cinovatu 1 dobre naplnená perin aa'eho 1 zpodná perina 130 cm. dlhá 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shtovujeme vo veľkosti dla vole. Trojdiľovú srstennú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 38. Zasielky vyše 10 korun franko s poštovou dobiereku. Výmena a navratie dovoluje sa pri náhrade porta. **Benedikt Sachsej, Lobes** 134. pri Pilsen (Čechy).

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacné perie na pos

1 kg. sivé dobré drapané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal.; pri- ma pelbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako snah biele, drapané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K; biele fajnové 10 K; naj-fajnejšie papierie z prs 12 K, Pri oblednaní 5 kg. franko.

Hotové posteľe

z hustej tkniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkm perim 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podblavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 13 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5.20 K, 5.70 K. Spodné periny z pevného vrázkovaného grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývez s poštovou dobiereku od 12 K počnúc franko. Výmena alebo navrat dovolené. Za nezopovedné navrat peňazi obšírný cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Sklad: Budapest, IV. Ferenc József-rakpart 21.

Rušeň!

!! S 18 prvými vyznaceniami !!

Ludvik Kállai motor dielna

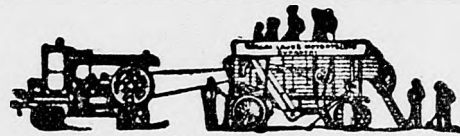
Budapest, VI. ker., Gyár-utca 28. szám.

Odporúča najvrelj Ludvika Kállai

elektrické benzinlokomobil stroje ku mlaťbe

s dvojím vystrojením ku čisteniu.

Upiná záruka za výborné mlátenie.

!!! Jedina novota !!!

Najjednoduchejší a najdokonalejší mlaťebny stroj prítomnosti

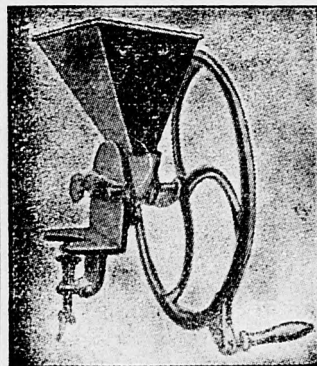
Bez strojnika lahko k vedeniu bar ktorým gazdom aj medzi domami slamou krytými.

Osobytá trieda pre stroje poľného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mláteniu a ku siatiu atd.

Ludvika Kállai, ktoré sa v našej vlast najlepšie podarili. Cenník s obrazmi na žiadost zdarma a franko.

Rušeň!

Netreba viac ísť do mlyna!

Bo každý hospodár, ktorý si kúpi tento stroj, vtedy a toľko môže mlieť, koľko potrebuje, vyhne tomu, že by toto melivo bolo horké a mlynárovi tiež nič nemusí platiť, následkom čoho kúpený stroj vyplatí sa sám od seba. Na tomto stroji možno mlieť krúpy akejkoľvek fajnosti, bo sa dla ľubosti regulovať môže. — Cez jednu hodinu možno našom somleť 30—40 kgr. kukurice. — Smestia sa doň na ráz 4 litre kukurice. Stroj i s kolesom váži 14 kgr. V hospodárst- vach je neoceniteľný. Okrem kukurice mož no na nom mlieť aj jačmeň, raž a žito. Objednať ho možno aj so zaobalením za 20.— K. Pri

objednaní 10.— Ktrebaposlať. Objednávania vopred prima.

HANNŠ KONRAD

veľkého obdodného domu osada

Budapest, 280. Rákóczi-ut 8. N. K. na I. poschodi.

Cenník s 5000 vyobrazením na žiadost posíela sa zdarma.

Friedrich Karol Hagenauer

kostolnych obrazov maliar na skle.

Budapest, VIII., Gólya-u. 44. sz.

Stará spoľahlivá katolícka firma! — Ochetne poslúži s cennými rozvrhmi!